

Riktlinje gällande förskrivning och hantering av lyftar och lyftselar

Lyft är ett förflyttningshjälpmedel som inte får användas som transporthjälpmedel. Detta innebär att lyftmomentet skall vara så kort som möjligt.

Bedömning och uppföljning

Behovet av lyft och lyftsela bedöms av arbetsterapeut och/eller sjukgymnast i samråd med brukaren eller den som företräder brukaren.

I bedömningen ingår:

- en undersökning av brukarens aktuella förflyttningsförmåga
- diskussion kring lämplig lyft/lyftsela med brukaren, vårdpersonal och ev. närstående

Det är endast arbetsterapeut och sjukgymnast som kan förskriva lyftselar och de ansvarar även för utprovning och uppföljning.

Rehabpersonal ansvarar för att göra uppföljningar med aktuell personalgrupp där de förskrivit lyft/lyftsela. Om vårdpersonalen uppmärksammar att brukarens behov har förändrats skall de kontakta berörd arbetsterapeut eller sjukgymnast för ny bedömning och utprovning.

Dokumentation

Dokumentation av förskrivna hjälpmedel skall ske i hälso- och sjukvårdsjournalen för kategorin som förskrivit.

Som stöd för utprovningen och förskrivningen samt en del i dokumentationen skall följande dokument användas: "Utprovningsprotokoll – lyftsela" eller "Utprovningsprotokoll – uppsyningslyft". Utprovningsprotokoll är en journalhandling och skall arkiveras i pappersform eller elektroniskt med patientjournalen för berörd kategori.

Senaste version av utprovningsprotokoll skall finnas tillgängliga i Hemdok under fliken Rehab.

Handhavande

Varje lyft och sele skall levereras med en noggrann skriftlig instruktion för dess handhavande. Om möjligt skall originalinformation från leverantören fylla denna funktion. I de fall då information bedöms av de legitimerade inte vara tillräckligt tydlig kan lokala instruktioner skapas som kompletterar leverantörens information.

Vid användning av lyft gäller:

1. Lyftet skall ske lugnt, tryggt och säkert för brukaren
2. Planera förflyttning med lyft så att det sker över så kort sträcka som möjligt
3. Var alltid två personal vid lyft – en sköter lyften medan den andra personalen tar hand om brukaren och selen. *Om annat bedömts av Rehab ansvarig skall brukarens egenansvar, rehab bedömningen samt handhavande vara noggrant dokumenterat i rehab journalen. Tydliga anvisningar i vem utför vad och hur, skall framgå i anvisningar som placeras i Hemdok. Viktigt att personalen informeras om moment som de skall utföra eller bevaka.*
4. Informera brukaren om att den skall lyftas över med hjälp av en lyft
5. Placera lyftselen enligt individuell anvisning och observera under lyftet om denna inte trycker/skapar obehag eller smärta för brukaren
6. Kontrollera att lyftselen är fäst korrekt i lyftbygeln.
7. Informera brukaren när lyftet skall börja
8. Om brukaren visar tydliga obehag eller selen inte verkar sitta rätt - avbryt lyft omedelbart, sänk ned brukaren, korrigeras selen och börja om lyft på nytt.
9. Lyft sakta upp, vrid till lämplig position och sänk ned

Akutlyft och akutsele

Personalen bör ha tillgång till en så kallad akutlyft och skall ha en tillhörande sele som **endast får användas i akuta situationer**. Så snart som möjligt skall dock vårdpersonalen kontakta arbetsterapeut/sjukgymnast för en personlig utprovning av lyft/lyftsele till vårdtagaren.

Observera att:

1. akut sele som används inte är för stor för brukaren – brukaren kan glida igenom och falla!
2. akut sele som används inte är för liten för brukaren – selen kan brista, klämma eller på annat sätt leda till en skada!

Ansvarsfördelning

Förskrivaren

Ansvarar för att följa förskrivningsprocessens olika delar:

- behovsbedömning,
- utprovning, anpassning och val av produkt,
- eventuell specialanpassning,
- instruktion, träning och information
- att originalinformation från tillverkaren följer förskrivna hjälpmedel
- uppföljning och utvärdering
- dokumentation av förskrivning
- Vid retur av hjälpmedlet – ta reda på om smitta föreligger

Information (muntlig och/eller skriftlig) till berörda som skall tillämpa hjälpmedlet skall omfatta:

- dess funktion, användningsområde, tillämpning
- skötsel, underhåll samt säkerhetsaspekter

Information om hjälpmedlets handhavande får föras vidare av instruerad personal till annan personal.

Verksamhetschefen

Ansvarar att vårdpersonalen har tillräckliga kunskaper för att kunna hantera hjälpmedel de använder i sitt dagliga arbete.

Vårdpersonalen

Ansvarar för att följa de instruktioner om skötsel och tillämpning som delgivits av arbetsterapeut eller sjukgymnast. Om ny information delges från de legitimerade, ansvarar personalen för att informera övriga kollegor som sköter brukaren. Vårdpersonalen ansvarar för den dagliga tillsynen av hjälpmedlen bla: dess funktionsduglighet. Vid fel skall förskrivaren kontaktas.

Brukarens Kontaktperson/Socialomsorgs ansvarig ansvarar för kontakt med arbetsterapeut eller sjukgymnast om brukarens vikt, funktionsnivå eller behov förändrats så att detta påverkar användningen av lyft eller selen

Hjälpmedels tekniker

Ansvarar för transport, service och rekonditionering av lyft/lyftsele vid retur enligt lokala rutiner och överenskommelse med förskrivaren. Ansvarar också för att bruksanvisning medföljer lyften.